

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΛΙΓΥΘΥΝΣΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ

Αρ. Φακ.: 7.24.04.3/5
Αρ. Τηλ.: 22800813
Αρ. Φαξ: 22800862
E-mail: angeorgiou@schools.ac.cy

Διευθυντές/ντριες
Σχολείων Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης

14 Δεκεμβρίου 2018

Θέμα: Προκήρυξη του 8^{ου} Παγκύπριου Διαγωνισμού Εικαστικών Τεχνών

Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης

Η Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης και οι κλάδοι των Εικαστικών Τεχνών και Φωτογραφίας, σε συνεργασία με την Τριτοβάθμια εκπαίδευση και τις Σχολές Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, προκηρύσσουν τον 8^ο Παγκύπριο Διαγωνισμό Εικαστικών Τεχνών για μαθητές/τριες της Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, για τη σχολική χρονιά 2018-2019. Η συνεργασία ανάμεσα στη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση ενισχύει την ήδη επιτυχημένη συλλογική δράση, ανάμεσα στην ακαδημαϊκή κοινότητα και στους καθηγητές Τέχνης και Φωτογραφικής Τέχνης, δίνοντας έμφαση στις μαθησιακές ανταλλαγές και στις καινοτόμες παιδαγωγικές εφαρμογές.

Ο Παγκύπριος Διαγωνισμός Εικαστικών Τεχνών Μέσης έχει ως στόχο να αναδείξει για ακόμα μια φορά τον ρόλο που διαδραματίζουν οι Εικαστικές Τέχνες στη ζωή των ανθρώπων, καθώς επίσης και τη συμβολή τους στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας, της αυτογνωσίας και της κριτικής σκέψης των μαθητών μας.

Ακόμη, στη διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων και ενεργών, δημοκρατικών, συνειδητοποιημένων πολιτών που έχουν επίγνωση της ταυτότητάς τους, ενδιαφέρονται για όσα συμβαίνουν στο άμεσο περιβάλλον τους, ασκούν κριτική, αλλά αναλαμβάνουν και ενεργό δράση.

Το θέμα του φετινού Διαγωνισμού είναι: **«ΠΡΟΣΩΠΑ»**

ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

«Στη σύγχρονη κοινωνία της ισοπέδωσης, του μιμητισμού μα και του ανταγωνισμού, του ρατσισμού και των διακρίσεων, **η μοναδικότητα του ανθρώπινου Προσώπου, αυτή η υπέροχη ετερότητα, το ιδιάζον και ανεπανάληπτο του καθενός μας, μέσα στη μάζα του πλήθους ασφυκτιά, καταπα-**

τείται και εξαφανίζεται. Γι' αυτό και η παιδεία μας στοχεύει σήμερα, περισσότερο από ποτέ, στην καλλιέργεια του σεβασμού προς το Πρόσωπο, στην αναγνώριση της ετερότητας, στη δημιουργία κοινωνίας Προσώπων και όχι αθροίσματος ατόμων.

Το «Πρόσωπο», όπως δηλώνει και η ετυμολογία της λέξης (από το αρχαίο *προς + ωψ*, δηλ. μάτι, που θα πει *έχω την όψη στραμμένη σε κάποιον*) δεν μπορεί να υπάρξει ως ένα ον αποκομμένο, ως μία απρόσωπη βιολογική ύπαρξη, αλλά ερμηνεύεται μόνο ως μία μοναδική και ανεπανάληπτη υπόσταση. Π.χ. η ορθοδοξία δίνει στο Πρόσωπο εξέχουσα σημασία, αναδεικνύοντάς το σε μία μοναδική ψυχοσωματική και πνευματική οντότητα, η οποία αποκτά νόημα ύπαρξης μέσα από τη σχέση της με τα άλλα Πρόσωπα και ποτέ στο πλαίσιο του ατομικισμού.

Η μοναδικότητά μας καθρεφτίζεται στο είναι μας, στις αντιλήψεις και τη συμπεριφορά μας. Όλα αυτά απεικονίζονται στην όψη μας σε σχέση με τους άλλους.

Είμαστε το πρόσωπο που κουβαλάμε, που διαλέξαμε να μας αντιπροσωπεύει στα μάτια των άλλων. Πριν ακόμη μιλήσουμε, πριν εκφραστούμε, το πρόσωπό μας διηγείται ήδη την ιστορία μας. Ο χαρακτήρας μας, οι πεποιθήσεις μας, τα βιώματα του καθενός και οι καθημερινές μας συνήθειες, ο τρόπος που μιλάμε, έχουν αποτυπωθεί ανεξίτηλα στην επιφάνεια του προσώπου μας. Λες και με τα χρόνια, τα συστατικά της ψυχής μας, ακόμη κι εκείνα τα καλά κρυμμένα, αναδύονται από μέσα μας και γίνονται χαρακτηριστικά του προσώπου μας. Είναι εντυπωσιακό το γεγονός ότι οι άνθρωποι που πάσχουν από αμνησία, χάνουν σταδιακά το έκφραστικό τους βλέμμα και αλλάζουν φυσιογνωμία, αλλάζουν πρόσωπο.

Η Τέχνη, στην ευρεία της έννοια και μέσα από την παιδεία, εμπνεύστηκε ανά τους αιώνες και θα συνεχίσει να εμπνέεται και να αναδεικνύει την ιδιαιτερότητα του «Προσώπου»: το πρόσωπο του ηγέτη και του απλού ανθρώπου, το πρόσωπο ενός λαού, μιας φυλής, της μάνας, του παιδιού. Το πρόσωπο που αποδίδει συναίσθημα ευρέως φάσματος, ψυχή, ήθος, ιδέες. Το πρόσωπο που, όντας θνητό, ποθούμε να αφήσουμε φεύγοντας στη μνήμη των άλλων...

Συχνά στη θρησκεία μα και στη λαϊκή παράδοση πρόσωπο έχει ο Θεός, ο θάνατος αλλά και οι αρρώστιες. Από την αρχαιότητα και τον μεσαίωνα, η προσωποποίηση των πραγμάτων έφτασε να καθιερωθεί ως κοινή αισθητική. Έτσι, ολόκληρη η γοτθική τέχνη προσωποποίησε τα στοιχεία της φύσης, τις εποχές, τις πόλεις, τα συναισθήματα... Ο Μποπιτσέλι προσωποποίησε την Άνοιξη, τη Μοχθηρία, τον Φθόνο και τη Συκοφαντία. Ο Κλιμτ την τυφλή Δικαιοσύνη και τη γυμνή Αλήθεια (*nuda veritas*). Η Ελευθερία του Ντελακρουά, ο Έρωτας και η Ψυχή του Κανόβα, οι τέσσερεις εποχές του Τσαρούχη είναι μερικά μόνο παραδείγματα μιας αρχέγονης ανάγκης του ανθρώπου να δώσει πρόσωπο σε πράγματα και καταστάσεις που θέλει να αναγνωρίζει και να σχετιστεί μαζί τους. Έτσι, όταν ο Μαγκρίτ ή ο Τζέιμς Ένσορ μας κρύβουν ένα πρόσωπο (πίσω από μια μάσκα, πίσω από ένα μήλο ή τυλιγμένο σε ένα ρούχο) στην ουσία μας στερούν τη δυνατότητα να το αναγνωρίσουμε, συντηρώντας το μυστήριο και την απειλή... Η Τέχνη σε όλες τις τεχντροπίες της έχει τα πρόσωπα ως πρωτεύον συστατικό.

Πρόσωπο έχουν και τα σύνολα, οι ομάδες, οι κυβερνήσεις, οι παρατάξεις ή οι εταιρίες. Αυτό έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με το ανθρώπινο πρόσωπο. Είναι

μοναδικό, αναγνωρίσιμο και εκφράζει με μια ματιά τη φιλοσοφία που το διέπει. Το ονομάζουμε λογότυπο, σήμα κατατεθέν, σημαία, έμβλημα κ.λπ.

Στην εποχή των βιομετρικών εγγράφων ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας ορίζει την αναγνώριση προσώπου ως το πρωτεύον βιομετρικό χαρακτηριστικό, σε αντίθεση με την αναγνώριση του δακτυλικού αποτυπώματος, την οποία χαρακτηρίζει ως εφεδρική και μη υποχρεωτική. Όποιος κρύβει το πρόσωπό του, κρύβει την ταυτότητά του. Οι ληστές, οι καρναβαλιστές, οι κυβερνοακτιβιστές αποηγμούς, τα μέλη των ειδικών δυνάμεων της αστυνομίας και του στρατού, οι μυστικοί πράκτορες, οι τρομοκράτες, οι επιτήδριοι με τα ψεύτικα προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης γνωρίζουν καλά τη σπουδαιότητα του να δείχνεις στους άλλους ένα διαφορετικό πρόσωπο και το εκμεταλλεύονται επί σκοπού.

Από την άλλη, όταν ακούσια μας στερήσουν το δικαίωμα να έχουμε πρόσωπο, τότε γινόμαστε αριθμός. Χωρίς φωνή, χωρίς λόγο, γινόμαστε ευάλωτοι και διαχειρίσιμοι. Χωρίς πρόσωπο δεν μπορούμε να διεκδικήσουμε όσα δικαιούμαστε. Χωρίς ταυτότητα στερούμαστε το σημαντικότερο ανθρώπινο συστατικό, που δεν είναι άλλο από την αξιοπρέπεια. Το ίδιο συμβαίνει όταν είναι αδύνατη η συνεύρεση πρόσωπο με πρόσωπο, ή όταν αποκλείεται η οπτική επαφή, το κοίταγμα στα μάτια, η αληθινή επικοινωνία.

«Πρόσωπο» έχουν σπίτια και κτήρια, τα οποία αποκαλύπτουν τόσα πολλά για τους ανθρώπους που τα ενοικούν. Για τις συνήθειές τους, τα γούστα τους, τις αντιλήψεις τους. Έτσι, αποκτούν πρόσωπο και οι πόλεις, καθώς οι προσόψεις των σπιτιών μιας συνοικίας διηγούνται σιωπηλά την κοινωνική τάξη ή την οικονομική κατάσταση των κατοίκων. Κάθε πόλη έχει το δικό της πρόσωπο και, παρ' όλο που κάποιες πόλεις ομοιάζουν μεταξύ τους, κάθε μια διατηρεί πάντα στο πρόσωπό της τα δικά της αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά.

Μπορεί να μην είναι σωστό να κρίνουμε ένα βιβλίο από το εξώφυλλό του, όμως το εμφανές πρόσωπο δύσκολα κρύβει την αλήθεια του άγνωστου χαρακτήρα εντός. Καταγράφεται στην πρόσοψή μας η τσιγκουνιά, η αυστηρότητα, ο φθόνος... Όπως καταγράφεται και η αγάπη, η νηφαλιότητα ή η συγχώρεση.

Μόλις γεννηθούμε το πρόσωπό μας είναι απαλό και παρθένο σαν απάτητο χιόνι. Με τα χρόνια σμιλεύουμε εμείς επάνω του τα δικά μας χαρακτηριστικά. Ώσπου κάποια στιγμή, εκεί γύρω στα 50 όπως λέει και ο Τζόρτζ Όργουελ, ο καθένας αποκτάει το πρόσωπο που του αξίζει. Η λαϊκή σοφία το διατυπώνει κάπως διαφορετικά: *“Γεννιόμαστε με το πρόσωπο που μας χάρισε ο Θεός και με τα χρόνια αποκτούμε το πρόσωπο που μας αξίζει”*.

Υποστηρικτικό Λεξιλόγιο

Προσωπογραφία, πορτρέτο, σέλφι, προσωπικότητα, ταυτότητα, χαρακτήρας, φυσιογνωμία, βλέμμα, επιθυμίες, εκφράσεις-συναισθήματα, πρόσωπα της χαράς / της λύπης κ.λπ., ετερότητα-διαφορετικότητα, μοναδικότητα, μορφή, παραμόρφωση, εκκεντρικότητα, σχέσεις (οικογενειακές, φιλικές, ερωτικές, επαγγελματικές) και δεσμοί, μόδα-ομορφιά, διαφήμιση, επώνυμοι και άσημοι, πρόσωπα ιστορικά, αιογραφίες, πρόσωπα επαγγελματιών, ρόλοι θεάτρου, θεατές, ανάμνηση, παρουσία-απουσία κ.ά.

Οδηγίες για τον Διαγωνισμό

Καλούνται οι καθηγητές των Εικαστικών Τεχνών και της Φωτογραφικής τέχνης όπως ενθαρρύνουν τους μαθητές να λάβουν μέρος. Η συμμετοχή στον διαγωνισμό είναι υποχρεωτική, αφού υλοποιεί μια προβλεπόμενη ενότητα του αναλυτικού προγράμματος με ταυτόχρονη εφαρμογή των 5 Δεικτών Επιτυχίας και των αντίστοιχων Δεικτών Επάρκειας. Μέσα από την ειδική θεματική του, οι μαθητές καλούνται να εκφράσουν εικαστικά τους προβληματισμούς, τις σκέψεις και τις απόψεις τους, να διερευνήσουν, να μελετήσουν, να πειραματιστούν και τελικά να δώσουν εικαστικές λύσεις. Μπορούν να χειριστούν το θέμα τους ελεύθερα και δημιουργικά, με χρήση οποιασδήποτε τεχνικής και υλικών.

Τρόπος Διεξαγωγής του Διαγωνισμού

Οι μαθητές/τριες κατατάσσονται ηλικιακά σε δύο ομάδες ως εξής:

Ομάδα 1: Μαθητές των τάξεων Α΄, Β΄ και Γ΄ **Γυμνασίου**

Ομάδα 2: Μαθητές των τάξεων Α΄, Β΄ και Γ΄ **Λυκείου**

Οι μαθητές/τριες θα δημιουργούν τα έργα τους κατά τη διάρκεια των μαθημάτων των Εικαστικών Τεχνών και της Φωτογραφίας.

Οι διδάσκοντες θα συζητήσουν και θα αναλύσουν το θέμα με τους μαθητές τους, θα εισηγηθούν σχετικά βοηθήματα για μελέτη και έρευνα, ενώ το σχολείο θα διευκολύνει τους μαθητές με την προμήθεια υλικών ή με διευθετήσεις για χρήση της βιβλιοθήκης, της αίθουσας Τέχνης, με επισκέψεις για εμπειρικές δραστηριότητες κ.λπ.

Κατηγορίες συμμετοχής

Τα έργα, ανάλογα με τον αριθμό των δημιουργών τους και ανάλογα με τα υλικά και μέσα που επιλέγουν οι μαθητές, υπάγονται σε 3 ομάδες και χωρίζονται σε δώδεκα (12) κατηγορίες:

A. Ατομικές Εργασίες

B. Ομαδικές Εργασίες (μέχρι 5 μαθητές)

*Έργα μνημειακού χαρακτήρα

Έχουν ως στόχο την εικαστική παρέμβαση και αισθητική αναβάθμιση του περιβάλλοντος χώρου, είτε αυτός είναι σχολικός είτε ανήκει στην τοπική κοινότητα, δήμο, πόλη. Τα Έργα μπορεί να είναι τρισδιάστατα, ανάγλυφα, ψηφιδωτά ή με ανάμικτες τεχνικές και υλικά (*υψηλής αντοχής, εάν θα τοποθετηθούν σε ανοικτό χώρο*).

1. Σχέδιο
2. Ζωγραφική
3. Χαρακτική
4. Γλυπτική - τρισδιάστατες κατασκευές
5. Animation ή Κόμικς
6. Video art
7. Performance ή Installation (Εγκατάσταση)
8. Αφίσα
9. Φωτογραφία: α) Ασπρόμαυρη, β) Έγχρωμη (σε μέγεθος A4 μόνο)
10. Εφαρμογές του Ελεύθερου και του Προοπτικού Σχεδίου
11. Ενδυμασία ή έντεχνο χρηστικό Αντικείμενο, Σχεδιασμός και Κατασκευή
12. Artist Book (Καλλιτεχνικό Βιβλίο)

Επιλογή και αποστολή έργων

Ο αριθμός των Έργων που θα επιλεγούν για την ποιότητά τους από το κάθε Σχολείο είναι μέχρι δύο (2) έργα ανά κατηγορία. Ακολούθως, θα πρέπει τα έργα να φωτογραφηθούν και οι φωτογραφίες τους να αποσταλούν έως την **Παρασκευή 22 Μαρτίου 2019**, σε ηλεκτρονική διεύθυνση που θα αποσταλεί προσεχώς, μαζί με όλες τις τεχνικές λεπτομέρειες. Οι καθηγητές Τέχνης-Φωτογραφίας θα ενημερωθούν με προσωπικό μήνυμα.

Κριτήρια Αξιολόγησης τελικού Έργου

Προσωπική έκφραση και επιλεγόμενη λύση στο εικαστικό πρόβλημα

- Αξιοποίηση στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό των υλικών και μέσων
- Αρχές σύνθεσης
- Εναρμόνιση των καλλιτεχνικών / δομικών στοιχείων στην παρουσίαση της ιδέας
- Αισθητικό αποτέλεσμα

- Εφαρμογή του δοθέντος θέματος («Πρόσωπα»)

Στοιχεία Μαθητών

Για κάθε ατομική ή ομαδική συμμετοχή πρέπει οπωσδήποτε να αναγράφονται όλα τα στοιχεία του/των διαγωνιζομένου/νων, μαζί με τη φωτογραφία του έργου, σύμφωνα με τις οδηγίες που θα λάβετε. Σε ομαδικές εργασίες άνω των πέντε μαθητών/τριών να αναγράφονται τα Τμήματα που συμμετέχουν στη δημιουργία του έργου και όχι ονόματα μαθητών.

Τα στοιχεία των μαθητών που χρειάζονται είναι:

- 1. Όνομα μαθητή/τριας 2. Γυμνάσιο/Λύκειο 3. Κατηγορία**
4. Σχολείο 5. Τηλέφωνο σχολείου 6. Όνομα καθηγητή/τριας

Έντυπο Συμμετοχής

Το έντυπο συμμετοχής στον Διαγωνισμό το συμπληρώνει η Διεύθυνση του Σχολείου, το οποίο και αποστέλλει στο ΥΠΠ (βλέπε πιο κάτω).

Κριτικές Επιτροπές

Θα υπάρχουν **δύο Κριτικές Επιτροπές**, μία για τα Γυμνάσια και μία για τα Λύκεια. Θα αποτελούνται από τον ΕΜΕ Τέχνης, εκπροσώπους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τον πρόεδρο του Συνδέσμου Καθηγητών Τέχνης και εκπρόσωπο Καθηγητή Εικαστικών Τεχνών και Φωτογραφικής Τέχνης από κάθε επαρχία.

Οι Κριτικές Επιτροπές για τα Γυμνάσια και τα Λύκεια θα συνέλθουν στο διάστημα μεταξύ **9 μέχρι και 13 Απριλίου 2019**, στο Κέντρο Τέχνης Μαθητών Μέσης Εκπαίδευσης, για να επιλέξουν τα έργα που διακρίθηκαν και θα εκτεθούν.

Βραβεύσεις και Έκθεση Έργων Τέχνης

Η τελετή βράβευσης και παρουσίασης των βραβευθέντων έργων θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του **Πολιτιστικού Φεστιβάλ Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης τον Μάιο του 2019**. Ο εκθεσιακός χώρος, η διάρκεια της Έκθεσης και η ημερομηνία της Τελετής Βράβευσης θα ανακοινωθούν αργότερα.

Δρ Κυπριανός Δ. Λούης

Διευθυντής

Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης

8^{ος} Παγκύπριος Διαγωνισμός Εικαστικών Τεχνών
Έντυπο Συμμετοχής

Σχολείο

Όνομα Διευθυντή.....

α/α	Κατηγορία	αρ. έργων
A	Ατομικές Εργασίες	
B	Ομαδικές Εργασίες (μέχρι 5 μαθητές)	
Γ	Μνημειακά έργα	
1	Σχέδιο	
2	Ζωγραφική	
3	Χαρακτική	
4	Γλυπτική – τρισδιάστατες κατασκευές	
5	Animation / Κόμικς	
6	Video art	
7	Performance / Εγκατάσταση	
8	Αφίσα	
9	Φωτογραφία: Ασπρόμαυρη / Έγχρωμη	
10	Εφαρμογές του Ελεύθερου - Προοπτικού Σχεδίου	
11	Ενδυμασία / έντεχνο χρηστικό Αντικείμενο	
12	Artist Book	

Για κάθε κατηγορία να δηλώσετε τον αριθμό έργων που αποστέλλετε.

Να αναγράψετε στα δεξιά αν είναι Α. Ατομική / Β. Ομαδική / Γ.Μνημειακή εργασία.

Να αποσταλεί με E-mail: epitheorisitexnis@gmail.com

(Γραφείο Επιθεώρησης Τέχνης) στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

